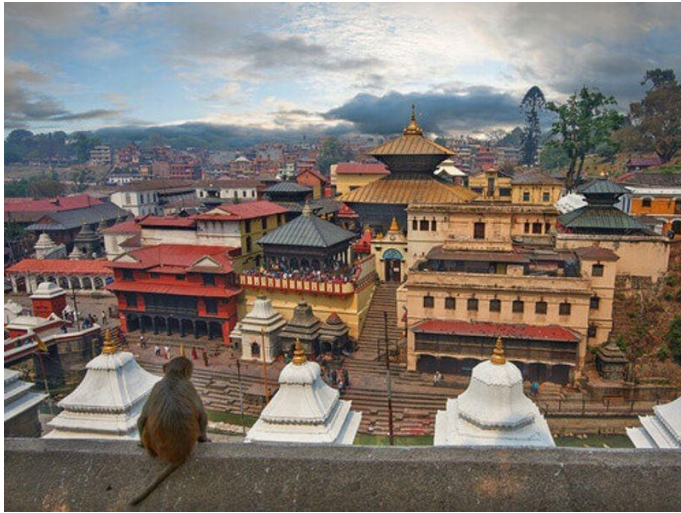

Đạo Công Giáo ở Nepal: Một giáo hội nhỏ nhưng năng động ở dãy núi Hy Mã Lạp Sơn

Đền Pashupatinath, một trong những ngôi đền đạo Hindu quan trọng nhất thế giới, tại Kathmandu, Nepal.

Các dòng tu Công Giáo đã đưa Kitô giáo đến Nepal—hai lần.

Năm 1703 các tu sĩ dòng Capuchin người Ý được Đức Thánh Cha giao nhiệm vụ gieo trồng đức tin ở Tây Tạng. Sáu người lên đường; hai người thành công, những người còn lại đã chết trong cuộc hành trình. Vì sự phản đối của các tu sĩ Phật giáo mộ đạo, các nhà truyền giáo đã chọn tập trung vào các thương gia ở Kathmandu, một trung tâm thương mại gần đó và ngày nay là thủ đô của Nepal. Khoảng 66 năm sau các tu sĩ dòng Capuchin bị trục xuất, khi

Vương quốc Nepal thống nhất hình thành và quốc vương nghi ngờ người Công Giáo có những mối liên hệ với Công ty Đông Ấn Anh quốc.

Gần 200 năm sau: vào năm 1951, các nhà truyền giáo Dòng Tên giảng đạo ở Patna, Ấn Độ, đã chuyển đến Kathmandu theo lời mời của nhà vua. Vua Tribhuvan tán thành lời đề nghị của Linh mục Dòng Tên người Mỹ Marshall Moran về việc thành lập một trường học cho học sinh Nepal tại Nepal, lúc đó là quốc gia theo đạo Hindu duy nhất trên thế giới. Các tôn giáo khác không được chấp nhận; sở hữu một cuốn Kinh Thánh là bất hợp pháp.

Các tu sĩ Dòng Tên đã đồng ý với hai quy định của Nhà vua: không truyền giáo ở Nepal cũng như không rời khỏi Thung lũng Kathmandu.

Kitô giáo trời dậy

Ngày nay số lượng Kitô hữu ngày càng tăng. Tuy nhiên, hầu hết đều là những người theo đạo Tin Lành. Theo tờ Nepali Times, đây là “thời kỳ hoàng kim của Tin Mừng”. Một cuộc khảo sát quốc tế đã xếp hạng Nepal là quốc gia có số lượng Kitô hữu tăng nhanh nhất thế giới, với ước tính 1,3 triệu tín hữu vào năm 2020, tăng từ 7.400 tín hữu vào năm 1970.

ĐGM Anthony Sharma, vị giám chức Công Giáo đầu tiên của Nepal,

ĐGM Anthony Francis Sharma, giám mục đầu tiên của Nepal. Ngài qua đời ngày 8 tháng 12 năm 2015, thọ 78 tuổi.

Một nữ tu Dòng Thừa Sai Bác Ái đang giúp phân phát hàng cứu trợ ở vùng núi bao quanh Thung lũng Kathmandu, sau trận động đất năm 2015.

đang phục vụ rất tốt, đặc biệt thông qua 37 trường học (trong đó có một trường cao đẳng, 18 trường trung học và hai trường kỹ thuật), đào tạo hơn 30.000 học sinh; Caritas Nepal; và các chương trình phúc lợi xã hội cho người nghèo già cả và người mắc bệnh tâm thần.

Nhưng số lượng người Công Giáo vẫn bị kẹt lại ở mức dưới 8.000 tín đồ trong hơn một thập kỷ. Có vẻ như thỏa thuận của Dòng Tên về việc “giảng dạy chứ không giảng đạo” tiếp tục định hình Giáo hội - và khiến việc truyền giáo gặp nhiều khó khăn. Cho đến năm 1993, đạo Công Giáo vẫn chưa được nhà nước công nhận. Mặc dù không công khai thực hiện các hoạt động tôn giáo, nhưng dần dần ngày càng có nhiều người chủ động đến với đức tin Công Giáo và chịu phép Thanh Tẩy.

‘Bước sang tuổi 90’

Những đứa trẻ hồ hởi trong bộ đồng phục xanh trắng rỗng rảnh xếp hàng ngay ngắn trong khuôn viên xinh đẹp của Trường Thánh Xavier ở Lalitpur, ở trung tâm Thung lũng Kathmandu hỗn độn, ngôi trường do Cha Moran thành lập. Hơn 2.500 học sinh từ lớp mẫu giáo đến lớp 12 đang theo học tại ngôi trường danh giá này. Trường hoạt động hoàn toàn nhờ vào số tiền thu được từ học phí khoảng 500 đô la Mỹ một năm. Khoảng 15% học sinh được tài trợ. Hầu hết học sinh đều không phải là người theo đạo Công Giáo: “Đa số học sinh theo đạo Phật, một số theo đạo Hindu và một số theo đạo Hồi — chúng tôi có các phòng cầu nguyện.” Cha Simick, hiệu trưởng, giải thích và ngài còn cho biết thêm: “Nepal là một nơi tuyệt vời, ở đó các tôn giáo cùng tồn tại hòa bình.”

Cha Simick sinh ra ở Darjeeling, Ấn Độ, là con út trong một gia đình có 9 người con. Anh trai của ngài, ĐGM

Lm. Cap Miller

cách đây 8 năm đã ước tính số người theo Kitô giáo là hơn 2 triệu trong tổng số 29 triệu người nói chung, ngài còn cho biết: “Tuy nhiên, đối với Giáo hội Công Giáo, chúng tôi vẫn tuân theo lệnh của nhà vua. ... Chúng tôi không bao giờ đi ra rao giảng Tin Mừng.” ĐGH Bênêđictô XVI đã nâng địa vị của Giáo hội địa phương lên thành hạt đại diện tông tòa vào năm 2007. ĐGM Sharma là hạt đại diện tông tòa đầu tiên.

Ngày nay, các linh mục, các nữ tu và các giáo dân nhiệt tình Công Giáo

Paul Simick, là đại diện tông tòa của Nepal; em gái của các ngài, Cecilia, là nữ tu dòng Nữ tu Bác ái Nazareth.

Cạnh trường là trụ sở của Dòng Tên, Linh mục Cap Miller sống ở đó. Ngài đã bước sang tuổi 90 vào tháng 12 năm ngoái. Cha Miller từ Mỹ đến Nepal vào ngày 2 tháng 9 năm 1958.

Vị linh mục năng nổ này, khi đến Nepal vẫn chưa được thụ phong linh mục, nói một cách đầy cảm xúc: “Tôi không muốn đến đây! Nhưng tôi là một tu sĩ Dòng Tên vâng phục,” điều đó đòi hỏi tôi phải “đi đến bất cứ nơi nào trên thế giới có nhu cầu.” Ngoài công việc giảng dạy, Cha Miller còn sống tại những ngôi làng vùng sâu vùng xa, học ngôn ngữ địa phương và lấy được bằng đại học về nhân chủng học. Ngài mang quốc tịch Nepal, vốn chỉ được cấp cho những người sống ở đó ít nhất 20 năm.

Charles Mendies

Nepal trở thành một quốc gia thế tục sau khi bãi bỏ chế độ quân chủ vào năm 2008; tự do tôn giáo được quy định trong hiến pháp năm 1991, nhưng lại cấm cải đạo. Một bộ luật được quốc hội thông qua vào năm 2017 đã củng cố các quy định chống cải đạo, các quy định này đôi khi được sử dụng để chống lại những người theo Kitô giáo.

Charles Mendies

Câu chuyện đức tin của Charles Mendies và gia đình ông kể cho chúng ta nhiều điều về đời sống của Giáo hội Nepal.

Nhà thờ chính tòa Đức Mẹ Mông Triệu Thăng Thiên được xây dựng vào năm 1995. Đó là nhà thờ chính tòa duy nhất của Nepal và là công trình kiến trúc nhà thờ chính thức đầu tiên. Charles Mendies, một giám đốc công ty người Nepal, người đã lớn lên trên mảnh đất mà mẹ ông đã tặng cho Giáo hội, cho biết: “Tôi lớn lên ở đây.” “Má”, như mọi người đều gọi bà, được chôn cất trong khuôn viên nhà thờ, nơi đây bà từng điều hành một nhà mở dành cho trẻ em bị bỏ rơi.

Mendies giải thích rằng ông thừa hưởng lòng tôn kính lớn lao đối với Chúa Giêsu Kitô từ mẹ mình. Khi còn trẻ, bà chuyển từ Canada đến làm việc cho Salvation Army (Đội quân cứu tế) ở Kolkata, Ấn Độ. Ở đó, bà gặp chồng mình, một người Công Giáo Ấn gốc Anh. Cùng nhau, họ chuyển đến Kathmandu vào năm 1947. Gia đình của họ có thêm hai người con trai và 10 người con nuôi.

Thánh lễ tại Nhà thờ chính tòa Đức Mẹ Mông Triệu Thăng Thiên, Kathmandu.

Mặc dù đã được rửa tội theo đạo Công Giáo và được các tu sĩ Dòng Tên dạy dỗ tại Trường Thánh Xavier, Mendies trở nên “thất vọng” với các

nhà truyền giáo: “Thậm chí trong lớp học còn không có cây thánh giá, và chúng tôi cũng không được nghỉ lễ Giáng Sinh!”

Ông đã gặp những nhà truyền giáo Tin Lành người Mỹ cực kỳ mộ đạo. Sau đó Mendies sang Mỹ học thần học và được thụ phong linh mục trong Giáo hội Anh giáo. Trở lại Nepal vào năm 1972, ông đi đến những ngôi làng vùng sâu vùng xa, phân phát Kinh Thánh và rao giảng cho những người dân bình thường về Lời Chúa. Sự bức hại là có thật: ông bị bỏ tù tám tháng vào năm 1989, gây ra một cuộc phản đối của Liên Hợp Quốc.

Mendies giải thích: “Ngày nay, Giáo hội Tin Lành đã có thể tự lực tự cường. Họ có rất nhiều người có chuyên môn—giáo viên và bác sĩ—nhưng phần lớn những người cải đạo là từ các tầng lớp thấp hơn và những người dân tộc thiểu số, bởi vì khi họ trở thành Kitô hữu, họ thực sự được chấp nhận. Tất cả chúng tôi đều bình đẳng.”

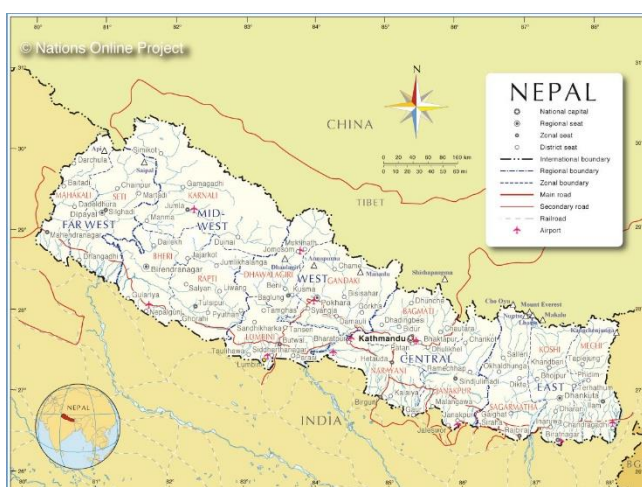
Cuối cùng, một người bạn lâu năm của gia đình đã khiến Mendies trở lại đạo Công Giáo: Mẹ Têrêxa.

Khi làm việc ở Calcutta, Má Mendies trở nên thân thiết với Mẹ Têrêxa khi vị thánh tương lai bắt đầu công việc mục vụ mới của mình, Dòng Thừa Sai Bác Ái. Gia đình của Má Mendies và sau này là gia đình Mendies (vợ ông và ba con trai) vẫn gần gũi với thánh nhân.

Mendies hồi tưởng: “Mẹ Têrêxa nói: ‘Con phải trở lại’. Vì thế tôi đã trở lại.” Sau đó, ông trở lại với Giáo hội Công Giáo và không còn phục vụ với tư cách là linh mục Anh giáo nữa. Ông đã đi cùng với Mẹ Têrêxa đến nhiều nơi, đặc biệt là đến Hoa Kỳ. Khi Mẹ qua đời, người kế vị của Mẹ, Nữ tu Nirmala người Nepal, đã thuyết phục Charles giúp điều phối tang lễ cho Mẹ.

Khi được yêu cầu chia sẻ một câu chuyện yêu thích về những phẩm chất cao quý của vị thánh, Mendies kể lại: “Có một người Mỹ rất giàu có mang một tấm séc trị giá một triệu đô la đến Calcutta để tặng cho Mẹ. Khi họ gặp nhau, Mẹ nói với người đàn ông đó: ‘Nếu ông thực sự muốn làm điều gì đó cho tôi thì hãy về nhà yêu thương vợ mình.’ Điều mà không ai trong chúng tôi biết, ngoại trừ người đàn ông và trực giác của Mẹ, là cặp vợ chồng này sắp ly hôn. Vì vậy, Mẹ không nhận tấm séc và việc ly hôn cũng không bao giờ xảy ra!”

Ở đầu bên kia thành phố Kathmandu có một chương trình do Dòng Thừa Sai Bác Ái điều hành từ năm 1978. Tại địa điểm của một ngôi đền đạo Hindu rất linh thiêng, nơi có nhiều người nghèo tìm đến chờ chết, các nữ tu cung cấp đồ ăn, tắm rửa và chăm sóc cuối đời cho họ. Các nữ tu “tránh xa công luận, thay vì thế các chị lại thích để hành động của mình lên tiếng hơn.”

Tác giả: Victor Gaetan

Nguồn: National Catholic Register